

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ในจังหวัดชลบุรี

Factors related to adjustment of first-year university students in Chon Buri Province

ศิริอร โขคบามรุง¹, เสาวนีย์ ทองนพคุณ^{1*}

¹สาขาวิชาสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Siri-on Chokbamrung¹, Saowanee Thongnopakun^{1*}

¹Health Education and Health Behavior, Faculty of Public Health, Burapha University

*Correspondence author: Email: saowanee@hotmai.com

(Received: June 6, 2019; Revised: July 19, 2019; Accepted: July, 31 2019)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยแบบตัดขวางครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดชลบุรี จำนวน 418 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไคสแควร์ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.7 พักอาศัยในหอพักนอกมหาวิทยาลัย ร้อยละ 50.7 เข้าร่วมกิจกรรมรับน้องประชุมเชียร์ ร้อยละ 84.7 นักศึกษาถึง ร้อยละ 44.5 ได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์ในระดับน้อย การปรับตัวอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงเพียงร้อยละ 3.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ($p<0.01$) และกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยแบบเปิดเผยไม่ลับตา ($p<0.05$) แรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่ ($p<0.01$) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการศึกษาคควรสนับสนุนให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องควรควบคุมดูแลให้กิจกรรมต่างๆ เป็นไปโดยเปิดเผยไม่ลับตา และควรเน้นการสร้างสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษารุ่นพี่กับรุ่นน้อง เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวที่ดีในมหาวิทยาลัยให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อไป

คำสำคัญ: การปรับตัว การรับน้อง สถาบันอุดมศึกษา

Abstract

This cross-sectional study aimed to determine the factors related to the adjustment in university of first-year university students in Chon Buri Province. The participants were 418 first-year undergraduate university students in Chon Buri Province. Data was collected using a self-administered questionnaire, analyzed using descriptive statistics, and presented to show the figures for frequency, percentage, minimum, maximum, mean, and standard deviation (SD). Correlations were determined using chi-squared statistical methods. The results revealed that 78.7% were female university students, 50.7% lived outside of university dormitories, and 84.7% attended the freshmen welcoming ceremony and cheer activity. Forty-four percent of the respondents considered that they received low social support from lecturer, and 3.6% had high level adjustment. Significant correlations were found between three of the diagnostic categories of factors, predisposing, enabling, and reinforcing factors for attending the freshmen welcoming ceremony and cheer activity ($p<0.01$) and open activities in university ($p<0.05$), receiving social support from a senior university student ($p<0.01$), and adjustment at university ($p<0.05$). Based on the results of this study, all stakeholders should promote the freshmen welcoming ceremony and cheer activities and also check the open activities and emphasize the relationship between seniors and freshmen in order to promote the appropriate adjustment of first-year university students.

Keywords: Adjustment, freshmen welcoming ceremony, institution of higher education

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นฐานรากที่สำคัญ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ⁽¹⁾ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจึงต้องมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม กอปรกับความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง⁽²⁾ ซึ่งการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยจะมีการเรียนการสอนในหลักสูตรและกิจกรรมนอกหลักสูตรทำให้นักศึกษาจะได้รับความรู้ทางด้านวิชาการและกิจกรรมที่บ่มเพาะให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ในประยุกต์ใช้เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้⁽³⁾ วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงจากเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านกาย จิต สังคม ปัญญา อารมณ์ รวมถึงบุคลิกภาพ⁽⁴⁾ นักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมีช่วงอายุระหว่างวัยรุ่นตอนปลายกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้นซึ่งเป็นช่วงเวลาในการศึกษาหาความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพในอนาคต อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาที่ต้องปรับตัวในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวในด้านระดับการเรียนที่แตกต่างไปจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา การปรับตัวทางด้านสังคมทั้งกับเพื่อน รุ่นพี่ อาจารย์ ภาระเบียบ กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว⁽⁵⁾

การปรับตัวเป็นหนึ่งในความสามารถของบุคคลในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง บุคลิกภาพ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในทางบวก โดยอาศัยการตระหนักรู้ในตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งโดยธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนจะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้⁽⁶⁾ กิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์เป็นหนึ่งในกิจกรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อต้อนรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งจะจัดในช่วงต้นของการเปิดภาคเรียนแรกของปีการศึกษา⁽⁷⁾ เพื่อให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย⁽⁸⁾ อย่างไรก็ตามกิจกรรมรับน้องนั้น มีหลายรูปแบบ ทั้งแบบรุนแรงและแบบสร้างสรรค์ แล้วแต่การกำหนดรูปแบบกิจกรรมของสถานศึกษานั้น ๆ⁽⁹⁾ ปัจจุบันกิจกรรมการรับน้องที่รุนแรงนั้นได้ถูกจำกัดและต่อต้านจากมหาวิทยาลัย โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศนโยบายและมาตรการการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา หรือเป็นมาตรการที่เรียกกันว่า “กิจกรรมรับน้องเชิงสร้างสรรค์” เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการรับน้องที่รุนแรงของประเทศไทย⁽¹⁰⁾ ซึ่ง

กิจกรรมการรับน้องที่รุนแรงจะส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจ เช่น ความเครียด ความกดดัน ผลกระทบด้านการเรียน เช่น การพักผ่อนไม่เพียงพอทำให้ง่วงนอนในห้องเรียน การเข้าเรียนสาย ผลกระทบทางด้านร่างกาย เช่น การปวดเมื่อย การบาดเจ็บตามร่างกาย ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความวิตกกังวลและเป็นห่วงบุตรหลานในการเข้าร่วมกิจกรรม^(11; 12)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี เนื่องจากจังหวัดชลบุรีได้ถูกประกาศให้อยู่ในโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ประกอบกับจังหวัดชลบุรีเป็นเมืองอุตสาหกรรมและเมืองแห่งการท่องเที่ยว⁽¹¹⁾ โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แบบจำลอง PRECEED-PROCEED Model⁽¹³⁾ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างการปรับตัวที่ดีในมหาวิทยาลัยให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อไป

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive study) ในช่วงเวลาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2561 ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดชลบุรี จำนวน 7,076 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2561 ซึ่งกำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะโดยใช้สูตรของคอกครัน⁽¹⁴⁾ ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนี้

$$n = \frac{\frac{t^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left[\frac{t^2 pq}{d^2} - 1 \right]}$$

โดยที่ n แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
" N แทน	จำนวนประชากร
" t แทน	ค่า t ในตาราง t ปกติกำหนดให้เท่ากับ 2.0 ค่าคงที่
" p แทน	โอกาสที่จะเกิด สูงสุดเท่ากับ 0.5

- " q แทน โอกาสที่จะไม่เกิด หรือเท่ากับ 1-p
- " d แทน ความคลาดเคลื่อนจากค่าพารามิเตอร์ที่ยอมรับได้ (0.05)

เมื่อแทนค่าในสูตรได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 380 คน เพื่อความสมบูรณ์ของการได้มาซึ่งแบบสอบถาม กำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มอีกร้อยละ 10 จากที่คำนวณได้จากสูตร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 418 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความกระจายในทุกคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 4 ส่วน จำนวน 105 ข้อ ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 12 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบกิจกรรมรับน้องเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามแรงสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากพุนพริศระอาด⁽¹⁵⁾ จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย แรงสนับสนุนจากครอบครัว แรงสนับสนุนจากเพื่อน แรงสนับสนุนจากอาจารย์ และแรงสนับสนุนจากนิสิตรุ่นพี่ โดยช่วงคะแนน 1.00 – 2.99 หมายถึง มีการสนับสนุนทางสังคมน้อย ช่วงคะแนน 3.00 – 5.00 หมายถึง มีการสนับสนุนทางสังคมมาก ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากดาร์ณี ศรีวัฒนาวานิช⁽¹⁶⁾ ซึ่งได้รวบรวมและดัดแปลงจากแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาของมนนีย⁽¹⁷⁾ ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.63 ถึง 0.93 จำนวน 65 ข้อ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out) ในกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช⁽¹⁸⁾ ได้ค่าความเชื่อมั่นด้านแรงสนับสนุนทางสังคม เท่ากับ 0.99 และด้านการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เท่ากับ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาในรูปของจำนวน ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ยินดี ยินยอม เต็มใจ และสมัครใจที่จะเข้าร่วมการศึกษาวิจัย การตอบแบบสอบถามผู้ตอบไม่ต้องใส่ชื่อ สกุลจริง แต่จะใช้รหัสแทนตัวเท่านั้น

3. ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพศ หญิง ร้อยละ 78.7 อายุเฉลี่ย 18.9 ปี ความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองในระดับมาก ร้อยละ 96.2 พักอาศัยหอพักนอกมหาวิทยาลัย ร้อยละ 50.7 นักศึกษามากกว่าร้อยละ 84.7 ที่เข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ (ตารางที่ 1) ด้านแรงสนับสนุนในสังคม พบว่า นักศึกษาได้รับแรงสนับสนุนจากเพื่อน อาจารย์ และนักศึกษารุ่นพี่ในระดับมาก ร้อยละ 92.3, 86.8, 55.5 และ 57.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 2) นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในระดับสูงเพียงร้อยละ 3.6 (ตารางที่ 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และ ปัจจัยเสริม พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยแบบเปิดเผยไม่ลับตา และแรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่ มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางที่ 4)

4. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จังหวัด ชลบุรี มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากช่วงเวลาที่ทำการศึกษาวิจัยอยู่ในช่วงต้นของการเปิดภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนวิถีชีวิตจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาสู่การศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัย กอปรกับการเข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ทั้งนี้จากการศึกษายังพบว่า แม้นักศึกษาต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงแต่นักศึกษาเหล่านี้ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก ทั้งจากครอบครัว เพื่อน อาจารย์ และนักศึกษารุ่นพี่จึงส่งผลให้นักศึกษามีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวานิช⁽¹⁹⁾ ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ มีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยโดยรวมในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวทางอารมณ์ ส่วนตัว และการปรับตัวด้านสังคม และสอดคล้องกับการศึกษาของสุริยัน อ้นทองทิม และ คณะ⁽²⁰⁾ ที่พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n = 418)

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่1	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	89	21.3
หญิง	329	78.7
อายุ		
18 ปี	88	21.0
19 ปี	285	68.2
20 ปี	45	10.8
(Mean = 18.9, S.D. = 0.6, Min = 18, Max = 20)		
ระดับความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง		
มาก	402	96.2
น้อย	16	3.8
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน		
บ้านตัวเอง และหอพักในมหาวิทยาลัย	206	49.3
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	212	50.7
การเข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์		
เข้าร่วม	354	84.7
ไม่เข้าร่วม	64	15.3

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามแรงสนับสนุนจากสังคมรายด้าน (n = 418)

แรงสนับสนุนจากสังคมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1	จำนวน	ร้อยละ
แรงสนับสนุนจากครอบครัว		
น้อย	32	7.7
มาก	386	92.3
(Mean = 4.2, S.D. = 1.0)		
แรงสนับสนุนจากเพื่อน		
น้อย	55	13.2
มาก	363	86.8
(Mean = 4.0, S.D. = 1.0)		
แรงสนับสนุนจากอาจารย์		
น้อย	186	44.5
มาก	232	55.5
(Mean = 3.1, S.D. = 1.0)		
แรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่		
น้อย	178	42.6
มาก	240	57.4
(Mean = 3.2, S.D. = 1.0)		

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำแนกตามการปรับตัวในมหาวิทยาลัย (n=418)

ระดับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1	จำนวน	ร้อยละ
สูง	26	6.2
ปานกลาง	377	90.2
ต่ำ	15	3.6

ในจังหวัดเชียงราย มีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านค่อนข้างดี และสอดคล้องกับการศึกษาของชนิตดา เพ็ชรประยูร และคณะ⁽²¹⁾ ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีความสามารถในการปรับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านสังคมและด้านอารมณ์ และสอดคล้องกับทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม (Social support) ของ House⁽²²⁾ ที่ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นสิ่งที่ได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเครือข่ายทางสังคม โดยการสนับสนุนทางสังคมสามารถป้องกันความเครียดที่จะส่งผลต่อสุขภาพได้

ด้านการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยเอื้อ (การเข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยแบบเปิดเผยไม่ลับตา) และปัจจัยเสริม (แรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแบบจำลอง PRECEED-PROCEED Model⁽¹³⁾ อธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยเอื้อ พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยแบบเปิดเผยไม่ลับตามีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยที่ไม่มีกิจกรรมแบบเปิดเผยไม่ลับตาส่งผลให้นักศึกษามีการปรับตัวในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐฉัตร ศรีวัฒนาวานิช⁽¹⁹⁾ ที่พบว่า กิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์และเป็นปัจจัยทำนายการปรับตัวในมหาวิทยาลัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรขณะเรียนมหาวิทยาลัยจะมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2561

ตัวแปร		จำนวน (ร้อยละ) ของระดับการปรับตัว			χ^2	p - value
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง		
ปัจจัยนำ						
เพศ					0.334	0.846
	ชาย	4 (4.5)	79 (88.8)	6 (6.7)		
	หญิง	11 (3.3)	298 (90.6)	20 (6.1)		
อายุ					3.689	0.450
	18 ปี	5 (5.7)	78 (88.6)	5 (5.7)		
	19 ปี	7 (2.4)	259 (90.9)	19 (6.7)		
	20 ปี	3 (6.7)	40 (88.9)	2 (4.4)		
ระดับความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง					3.829	0.147
	ดีมาก	13 (3.2)	364 (90.6)	25 (6.2)		
	น้อย	2 (12.5)	13 (81.2)	16 (3.0)		
ปัจจัยเอื้อ						
การเข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์					11.942	<0.01
	เข้าร่วม	8 (2.3)	323 (91.2)	23 (6.5)		
	ไม่เข้าร่วม	7 (10.9)	54 (84.4)	3 (4.7)		
กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยแบบเปิดเผยไม่ลับตา					5.996	<0.05
	มี	7(2.3)	279 (92.7)	15 (5.0)		
	ไม่มี	4 (7.5)	44 (83.0)	5 (9.5)		
ปัจจัยเสริม						
แรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่					9.423	<0.01
	น้อย	10 (5.6)	163 (91.6)	5 (2.8)		
	มาก	5 (2.1)	214 (89.2)	21 (8.7)		

และสอดคล้องกับการศึกษาของณัฐดนัย เอี่ยมวัฒนเสรี⁽²³⁾ ที่พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานครที่ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยหรือคณะจะมีสุขภาพจิตที่ไม่ดี และสอดคล้องกับมัลลิกา วีระสัย และ ประดิษฐา นาครักษา⁽³⁾ ที่พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาจะส่งผลให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะความสามารถเฉพาะบุคคลและรู้จักตัวตนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเสริมทักษะในการแก้ไขปัญหา ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบของกิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของมหาวิทยาลัยเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องนั่นเอง

ปัจจัยเสริม พบว่า แรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาที่ได้รับแรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่น้อยจะมีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม (Social support) ของ House⁽²²⁾ ที่ได้

กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม คือ การสนับสนุนทางอารมณ์ สิ่งของ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านประเมินที่ได้รับจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่เป็นเครือข่ายทางสังคม ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของไพศาล แยมวงษ์⁽²⁴⁾ ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากอาจารย์ ครอบครัวยุติ และเพื่อน ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของจรรยา บรรเจิดถาวร⁽²⁵⁾ ที่พบว่า นักศึกษาที่ได้รับแรงสนับสนุนสังคมทางด้านอารมณ์น้อยจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเครียดด้านอารมณ์ และสอดคล้องกับการศึกษาของบุรียา แดงพันธ์ และคณิต เขียววิชัย⁽²⁶⁾ ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาของนักศึกษา ดังนั้นจึงอธิบายได้ว่าหากนักศึกษาได้รับแรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่ ในระดับมากจะส่งผลให้นักศึกษามีการปรับตัวในมหาวิทยาลัยในระดับสูง

5. สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและแรงสนับสนุนจากนักศึกษารุ่นพี่มีความสำคัญต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในมหาวิทยาลัย โดยอยู่ในความดูแลของมหาวิทยาลัยและรุ่นพี่ เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวที่ดีในมหาวิทยาลัยให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อไป

6. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณาจารย์จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ให้ข้อเสนอแนะทำให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์มากขึ้น ตลอดจนขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

7. เอกสารอ้างอิง

1. ประเวศ วะสี. จุดเปลี่ยนมหาวิทยาลัยไทย-จุดเปลี่ยนประเทศไทย. โพสต์ทูเดย์. 2555 31 กรกฎาคม 2555.
2. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. 2560.
3. มัลลิกา วีระชัย และ ประดิษฐา นาครักษา. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพมหานคร; 2557.
4. Assembly S-FWH. Resolution WHA 64.28: Youth and health risks Geneva: World Health Organization; 2011 Available from: http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA64/A64_R28-en.pdf.
5. อรอนงค์ นิยมธรรม, มาลา เทพมณี, วรเกียรติ ทองไทย. การปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา ตาก. วารสารวิจัยทางการศึกษาศาสตร์ มศว. 2017; 12(1).
6. Coleman JC, Butcher JN, Carson RC. Abnormal psychology and modern life: Scott Foresman; 1980.
7. จินตนา ดุใจ. ความพึงพอใจต่อกิจกรรมรับน้องของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต).คณะเภสัชศาสตร์. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา; 2555.

8. Darwin C. On the origin of species, 1859: Routledge; 2004.
9. Agarwal H. Ragging: History & Evolution CURE Report 2005/07-27 2005. [Online]. Available from: <http://www.noragging.com>.
10. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ; 2561.
11. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สำนะโนประชากรและเคหะ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2553 [Online]. Available from: http://popcensus.nso.go.th/table_stat.php?
12. ไตรธิกา นุ่นเกลี้ยง. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและผลกระทบของการจัดกิจกรรมการรับน้องใหม่ และประชุมเชียร์ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2557 [Online]. Available from: <http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2016/11116/1/415818.pdf>.
13. Green LW, Marshall W. Kreuter: Health Program Planning: An educational and ecological approach. MC Graw Hill co.; 2005.
14. Cochran WG. Sampling Techniques. John Wiley & Sons. New York. 1977.
15. พูนพร ศรีสะอาด. การศึกษาเปรียบเทียบการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อความวิตกกังวลของนักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2534.
16. ดารณี ประคองศิลป์. การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2530.
17. Mooney RL, Gordon LV. Mooney Problem Check Lists. [Manual]. 1950.
18. Conbach LJ. Essential of Psychology and Education. New York: Mc-Graw Hill; 1984.
19. ณัฐวุฒิ ศรีวัฒนาวาณิช. การปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2556.

20. สุรียัน อ้นทองทิม, ภูกิจ เล้าจี้รัมย์กุล, ศศิวิมล พจน์พานิชพงศ์, ชลิตตาภรณ์ ดวงดีบ. การปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาภายในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย 2558;23 (1):18-25.
21. ชนัดดา เพ็ชรประยูร, ชุศรี เลิศรัตน์เดชา, และ นนริรัตน์ พัฒนภักดี. ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2554;21(1):157-66.
22. House JS. Work stress and social support. Addison-Wesley Series on Occupational Stress. 1983.
23. ณัฐดนัย เอี่ยมวัฒน์เสรี. สุขภาพจิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย; 2556.
24. ไพศาล แยมวงษ์. การศึกษาการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2555.
25. จารุชา บรรเจิดถาวร. ความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับทุนการศึกษาในคณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2560.
26. บุรียา แต่งพันธ์, คณิต เขียววิชัย. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นปัญญาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2555.